

UNIVERSITATEA TITU MAIORESCU
ȘCOALA DOCTORALĂ DE DREPT

MANDATUL EUROPEAN DE ARESTARE
REZUMAT

Conducător de doctorat

Prof.univ.dr. Alexandru BOROI

Student doctorand

Mădălina Elena Feraru (căs. MASCARELL)

BUCUREȘTI 2025

I. ACTUALITATEA, IMPORTANȚA ȘI JUSTIFICAREA CERCETĂRII

Într-o Europă tot mai interconectată, combaterea criminalității transfrontaliere și asigurarea unei justiții eficiente au devenit priorități esențiale. Mandatul european de arestare, introdus prin Decizia-cadru 2002/584/JAI, modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI, reprezintă o inovație majoră în domeniul cooperării judiciare, eliminând procedurile îndelungate ale extrădării tradiționale și facilitând predarea rapidă a persoanelor căutate pentru urmărire penală sau executarea pedepselor privative de libertate. Acest mecanism, fundamentat pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judiciare, reflectă eforturile UE de a consolida un spațiu de libertate, securitate și justiție, în care frontierele interne nu constituie un obstacol în calea aplicării legii.

Actualitatea temei

Mandatul european de arestare continuă să fie un subiect de actualitate și dezbateră intensă, atât în rândul specialiștilor în drept, cât și la nivel politic și instituțional. În ultimii ani, aplicarea MEA a fost afectată de mai mulți factori, printre care:

Criza încrederii între statele membre. Instanțele naționale din anumite țări refuză tot mai des să execute mandate, invocând probleme sistemice legate de statul de drept, independența justiției sau condițiile din penitenciare. Exemple relevate sunt cauzele privind refuzul executării mandatelor din Polonia și Ungaria, motivele de riscuri privind drepturile fundamentale. Aceste dificultăți ridică semne de întrebare asupra funcționării principiului recunoașterii reciproce, care stă la baza cooperării judiciare în Uniunea Europeană. În plus, astfel de refuzuri generează tensiuni între statele membre, afectând încrederea în mecanismele de cooperare și punând sub semnul întrebării eficacitatea MEA în ansamblul său.

Jurisprudența CJUE. Deciziile recente ale CJUE au nuanțat aplicarea mandatului european de arestare, stabilind criterii pentru refuzul executării în cazurile în care există un risc real de încălcare a drepturilor fundamentale. Aceste hotărâri ridică provocări practice pentru instanțele naționale, care trebuie să evalueze astfel de riscuri înainte de a dispune predarea persoanelor solicitate. În acest context, se observă o tendință de a analiza mai atent condițiile de detenție, accesul la un proces echitabil și garanțiile privind protecția drepturilor fundamentale. Pe de altă parte, aceste criterii pot duce la încetinirea procedurilor, ceea ce contravine obiectivul principal al mandatului european de arestare – celeritatea.

Impactul Brexit-ului. Ieșirea Marii Britanii din UE a determinat înlocuirea mandatului european de arestare cu un nou mecanism de predare, stabilit prin Acordul de Comerț și

Cooperare. Diferențele dintre cele două sisteme ridică probleme privind eficiența și rapiditatea cooperării judiciare post-Brexit. Dacă înainte predarea persoanelor între Marea Britanie și statele membre se realiza printr-o procedură unificată, similară celei din cadru UE, noul mecanism implică o analiză mai amplă din partea instanțelor naționale, ceea ce poate duce la întârzieri. În plus, posibilitatea Marii Britanii de a refuza predarea propriilor cetățeni complică și mai mult aplicarea principiilor care guvernează MEA.

Provocări în combaterea criminalității organizate și terorismului. Mandatul european de arestare joacă un rol crucial în investigarea și sancționarea infracțiunilor grave, dar uneori este utilizat excesiv pentru infracțiuni minore, ceea ce ridică semne de întrebare asupra proporționalității utilizării sale. Deși acest instrument a fost conceput pentru combaterea criminalității transfrontaliere, există numeroase situații în care mandatele sunt emise pentru infracțiuni de o gravitate redusă, cum ar fi furturi minore sau fraude de mică valoare. Această practică pune presiune pe autoritățile judiciare, care trebuie să analizeze fiecare cerere și să stabilească dacă execuția unui mandat este justificată în raport cu principiile proporționalității și necesității. În același timp, criminalitatea organizată și terorismul rămân amenințări majore, iar MEA trebuie să fie adaptat pentru a asigura o intervenție rapidă și eficientă în aceste domenii.

Aderarea României la Spațiul Schengen (1 ianuarie 2025). Un moment deosebit de important pentru România este integrarea completă la Spațiul Schengen, care elimină controalele la frontierele interne și facilitează circulația persoanelor. Acest pas are implicații majore asupra cooperării judiciare, deoarece eficiența mandatului european de arestare devine și mai crucială în combaterea criminalității transfrontaliere. Prin eliminarea controalelor la frontieră, România trebuie să asigure un sistem rapid și eficient de punere în aplicare a mandatului european de arestare, pentru a preveni utilizarea libertății de circulație ca mijloc de eludare a justiției. În acest context, crește importanța unei bune cooperări între autoritățile judiciare naționale și cele europene, astfel încât eventualele deficiențe să fie remediate rapid. Totodată, România trebuie să acorde o atenție deosebită îmbunătățirii infrastructurii judiciare și creșterii eficienței în aplicarea mandatului european de arestare, având în vedere noul său statut în cadrul Schengen.

În acest peisaj dinamic, mandatului european de arestare rămâne un instrument esențial al justiției europene, dar eficiența sa depinde de modul în care statele membre reușesc să echilibreze principiile recunoașterii reciproce și protecției drepturilor fundamentale. Dezbaterile actuale privind aplicarea sa subliniază necesitatea unor ajustări pentru a menține acest mecanism funcțional în fața noilor provocări juridice și geopolitice.

Importanța și justificarea cercetării

Importanța acestui studiu derivă din necesitatea de a analiza în profunzime eficiența și limitele mandatului european de arestare, un instrument esențial în arhitectura juridică a Uniunii Europene. Deși a fost conceput pentru a facilita și accelera cooperarea judiciară între statele membre, aplicarea sa ridică o serie de probleme legate de echilibrul dintre celeritate și respectarea drepturilor fundamentale. Pe fondul unor evoluții recente la nivelul european și național, precum creșterea refuzurilor de executare a mandatelor, consolidarea jurisprudenței CJUE și aderarea României la Spațiul Schengen, este esențial să se evalueze în ce măsură acest mecanism rămâne un instrument eficient de justiție penală transfrontalieră.

O dimensiune crucială a cercetării este analiza principiului recunoașterii reciproce, care constituie fundamentul mandatului european de arestare. Deși acest principiu ar trebuie să asigure un transfer rapid al persoanelor căutate între statele membre, realitatea juridică arată că aplicarea sa este din ce în ce mai condiționată de criterii privind protecția drepturilor fundamentale. Unele instanțe refuză predarea pe motive legate de deficiențele sistemului judiciar din statul emitent sau de condițiile de detenție, ceea ce subliniază nevoia unei abordări mai uniforme la nivelul Uniunii Europene. Această cercetare va analiza în ce măsură astfel de refuzuri sunt justificate și care ar putea fi soluțiile pentru a evita blocaje în aplicarea mandatului european de arestare. Aderarea României la Spațiul Schengen introduce un nou context de analiză, deoarece eliminarea controalelor la frontierele interne determină o nevoie crescută de eficiență în aplicarea mandatului european de arestare. În lisa verificărilor la graniță, cooperarea judiciară și schimbul de informații între autorități devin esențiale pentru combaterea criminalității transfrontaliere.

Prin urmare, cercetarea își propune să ofere o imagine de ansamblu asupra provocărilor și perspectivelor de evoluție ale mandatului european de arestare, identificând posibile soluții pentru îmbunătățirea acestuia. Printr-o abordare comparativă și interdisciplinară, stadiul va contribui la înțelegerea modului în care acest mecanism poate fi adaptat pentru a răspunde mai bine realităților actuale ale UE, consolidând în același timp principiile statului de drept și protecția drepturilor fundamentale.

II. OBIECTIVELE CERCETĂRII

Această lucrare își propune să analizeze în profunzime instituția mandatului european de arestare, atât din perspectiva teoretică, cât și practică, urmărind să evidențieze impactul acestui instrument juridic asupra cooperării judiciare în materie penală la nivelul Uniunii Europene și asupra sistemului juridic românesc. În acest sens, cercetarea are ca principal obiectiv clarificarea conceptului de mandat european de arestare, printr-o analiză detaliată a fundamentului juridic al acestuia, a principiilor care stau la baza funcționării sale și a importanței sale în contextul unui spațiu european de justiție bazat pe recunoașterea reciprocă a hotărârilor judiciare. Se va avea în vedere, în mod special, modul în care MEA a evoluat de la adoptarea Deciziei-cadru 2002/584/JAI și până în prezent, cu accent pe modificările legislative și pe transformările aduse de jurisprudența CJUE.

Un alt obiectiv fundamental al cercetării este examinarea cadrului normativ care reglementează MEA, atât la nivelul dreptului UE, cât și în sistemul juridic național. Astfel, analiza va include un studiu detaliat al prevederilor Deciziei-cadru și al legislației naționale prin care acest act european a fost transpus în dreptul român, evidențiind eventualele probleme de conformitate, dificultățile întâmpinate în aplicarea dispozițiilor și modul în care instanțele românești au interpretat și aplicat aceste norme. De asemenea, s-a urmărit identificarea posibilelor discrepante dintre reglementarea europeană și cea națională, precum și impactul pe care aceste eventuale neconcordanțe îl pot avea asupra cooperării judiciare între statele membre.

Totodată, cercetarea își propune să realizeze o evaluare amplă a jurisprudenței relevante în materia mandatului european de arestare, atât la nivelul instanțelor europene, cât și al celor naționale. În acest context, s-a analizat hotărârile CJUE, care au contribuit la clarificarea unor aspecte esențiale privind MEA, dar și a deciziile instanțelor naționale, cu scopul de a evidenția provocările practice cu care acestea s-au confruntat. Prin această analiză, se urmărește conturarea unei imagini clare asupra modului în care MEA este interpretat și aplicat în diverse state membre, precum și identificarea unor posibile soluții pentru armonizarea și eficientizarea utilizării acestui instrument juridic.

În final, un obiectiv important al cercetării constă în formularea unor propuneri de îmbunătățire a mecanismului mandatului european de arestare, în vederea asigurării unei aplicări uniforme și eficiente a acestuia, în concordanță cu principiile dreptului Uniunii Europene și cu cerințele privind protecția drepturilor fundamentale. În acest context, cercetarea își propune să contribuie la dezvoltarea doctrinei juridice în domeniul cooperării judiciare

internaționale și să ofere un suport teoretic și practic pentru perfecționarea instrumentelor juridice utilizate în combaterea criminalității transfrontaliere.

III. METODOLOGIA UTILIZATĂ

Prezentul studiu se bazează pe o abordare metodologică complexă, care îmbină analiza teoretică a normelor juridice cu studiul aplicativ al jurisprudenței și al practicii judiciare. În vederea atingerii obiectivelor stabilite, au fost utilizate mai multe metode de cercetare, fiecare având un rol esențial în structurarea și aprofundarea temei.

În primul rând, s-a recurs la **metoda descriptivă**, prin care au fost expuse și explicate principalele concepte, principii și norme juridice ce reglementează MEA. Aceasta a permis o înțelegere clară a cadrului normativ relevant, atât la nivelul dreptului UE, cât și în sistemul juridic românesc. S-au analizat actele juridice fundamentale în materie, începând cu Decizia-cadru 2002/584/JAI, precum și legislația națională de transpunere, punându-se accent pe conformitatea acestora și pe modul în care au fost interpretate de instanțele naționale.

În al doilea rând, s-a utilizat **metoda comparativă**, având ca scop evidențierea diferențelor și similitudinilor dintre diversele modalități de aplicare a MEA în statele membre ale UE. Prin această metodă, s-a urmărit identificarea eventualelor inconsecvențe sau dificultăți de implementare a MEA în diferite sisteme juridice, astfel încât să fie formulate concluzii privind eficiența și coerența acestui instrument juridic. Totodată, analiza comparativă a permis evidențierea celor mai bune practici aplicate în anumite state membre, care ar putea constitui metodele pentru îmbunătățirea legislației și a procedurilor naționale din România.

În plus, s-a apelat la **metoda interdisciplinară**, prin care s-a realizat o conexiune între aspectele juridice, politice și sociale ale aplicării MEA. În acest sens, studiu a inclus o analiză a impactului MEA asupra protecției drepturilor fundamentale, având în vedere recomandările unor organizații internaționale, precum Consiliul Europei sau Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene. De asemenea, s-a examinat modul în care acest instrument juridic a contribuit la consolidarea cooperării judiciare în materie penală și la combaterea criminalității transfrontaliere.

Prin utilizarea acestor metode complementare, studiul asigură o abordare amplă și echilibrată a problematicii mandatului european de arestare, oferind o analiză solidă din punct de vedere teoretic și practic, cu implicații relevante pentru doctrina juridică, legislația națională și cooperarea judiciară în materie penală la nivel european.

IV. STRUCTURA LUCRĂRII

Prezenta lucrare este organizată pe șapte capitole, fiecare având rolul de a contribui la o analiză aprofundată a mandatului european de arestare, atât din perspectiva teoretică, cât și practică. Fiecare capitol abordează aspecte fundamentale pentru înțelegerea, aplicarea și eficientizarea acestui instrument juridic, oferind o viziune de ansamblu asupra cadrului normativ, a jurisprudenței relevante și a provocărilor întâmpinate în practică.

Primul capitol ***domeniul de aplicare și principiile generale ale cooperării judiciare în materie penală***, este consacrat analizei domeniului de aplicare și a principiilor generale ale cooperării judiciare internaționale în materie penală, reprezentând o bază teoretică esențială pentru înțelegerea mandatului european de arestare. Acest capitol, urmărește să evidențieze evoluția istorică a cooperării judiciare internaționale, să delimiteze domeniul său de aplicare și să analizeze principiile fundamentale care guvernează acest mecanism.

În prima parte a acestui capitol, intitulată *istoricul cooperării judiciare internaționale în materie penală*, se examinează evoluția acestui concept din perspectiva dreptului internațional clasic, dar și în contextul noilor forme de integrare judiciară la nivel european. Se analizează originile cooperării judiciare internaționale, care s-au manifestat inițial prin tratate bilaterale de extrădare și alte forme convenționale de asistență judiciară între state. În această secțiune sunt evidențiate momentele esențiale care au marcat tranziția de la un sistem bazat pe suveranitatea absolută a statelor la unul caracterizat prin recunoașterea reciprocă și încredere între sistemele judiciare. O atenție deosebită este acordată evoluției acestui concept în cadrul Uniunii Europene, unde s-a trecut de la mecanismele clasice de extrădare la un sistem modern bazat pe recunoașterea reciprocă, culminând cu adoptarea mandatului european de arestare.

A doua parte a capitolului, intitulată *domeniul de aplicare și principiile generale ale cooperării judiciare internaționale*, analizează scopul și limitele acestui mecanism. Se definește domeniul de aplicare al cooperării judiciare internaționale în materie penală, prin raportare la categoriile de infracțiuni pentru care poate fi utilizată și la entitățile implicate în acest proces. De asemenea, se evidențiază relația dintre cooperarea judiciară și alte forme de colaborare internațională în materie penală, cum ar fi cooperarea polițienească și schimbul de informații între state. În această secțiune sunt analizate instrumentele juridice moderne care reglementează această cooperare, inclusiv tratatele bilaterale, convențiile multilaterale și reglementările specifice ale UE.

Ultima parte a acestui capitol, *principiile cooperării judiciare internaționale în materie penală*, detaliază principalele principii care stau la baza acestui mecanism. Se analizează în

profundzime principiul recunoașterii reciproce, care constituie fundamentul cooperării judiciare în cadrul UE și care a stat la baza creării mandatului european de arestare. Se explică, modul în care acest principiu funcționează în practică și cum a reușit să înlocuiască treptat principiul tradițional al extrădării, permițând o execuție mai rapidă și mai eficientă a hotărârilor judiciare între statele membre. De asemenea, sunt analizate principiile subsidiarității și proporționalității, care joacă un rol esențial în aplicarea instrumentelor de cooperare judiciară, prevenind abuzurile și asigurând respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor solicitate. Un alt principiu fundamental analizat este cel al protecției drepturilor fundamentale, care impune ca toate măsurile de cooperare judiciară să respecte standardele europene privind drepturile omului, inclusiv cele stabilite de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Se mai discută și de principiul specialității, confirm căruia persoana predară în baza unui mandat european poate fi urmărită penal doar pentru infracțiunile pentru care a fost solicitată, precum și despre principiul *ne bis in idem*, care garantează că o persoană nu poate fi judecată sau sancționată de două ori pentru aceeași faptă în diferite state membre.

Acest capitol stabilește astfel cadrul teoretic și conceptul necesar pentru înțelegerea mandatului european de arestare și a modului în care acesta se înscrie în sistemul mai larg al cooperării judiciare internaționale. În capitolele următoare, această bază teoretică va fi aprofundată printr-o analiză detaliată a cadrului normativ, a jurisprudenței relevante și a provocărilor practice legate de aplicarea mandatului european de arestare, urmărindu-se identificarea soluțiilor optime pentru îmbunătățirea acestui mecanism.

Capitolul al doilea, intitulat *mandatul european de arestare – prima concretizare importantă a spațiului penal european*, analizează evoluția acestui instrument juridic, definirea sa, caracteristicile sale esențiale, precum și autoritățile competente implicate în emiterea și executarea mandatului european de arestare.

În prima parte a acestui capitol, *evoluția istorică a mandatului european de arestare în context european*, se analizează circumstanțele care au condus la adoptarea acestui instrument, plecând de la nevoia de a crea un mecanism mai eficient decât extrădarea tradițională între statele membre ale UE. Se examinează evenimentele-cheie care au determinat consolidarea cooperării judiciare în materie penală, cu accent pe Consiliul European de la Tampere din 1999, care a stabilit recunoașterea reciprocă drept piatra de temelie a justiției penale europene. De asemenea, în această secțiune sunt prezentate principalele modificări și adaptări legislative care au avut loc între statele membre pentru implementarea mandatului european de arestare, precum și dificultățile întâmpinate în acest proces.

În continuare, în partea intitulată *definiția și caracteristicile mandatului european de arestare*, se oferă o definiție juridică a acestui instrument, pornind de la dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584/JAI și de interpretările oferite de doctrina judiciară. MEA este analizat ca un mecanism bazat pe principiul recunoașterii reciproce, destinat să înlocuiască procedurile de extrădare clasică și să faciliteze predarea rapidă a persoanelor căutate în vederea urmăririi penale sau executării unei pedepse privative de libertate. Această parte este sub divizată în trei secțiuni:

Definiția mandatului european de arestare, care oferă o descriere clară și exactă a acestui instrument juridic, raportându-se la reglementările europene și la jurisprudența relevantă. Se explică scopul și funcția mandatului, precum și diferențele esențiale dintre acestea și mecanismele tradiționale de extrădare.

În cadrul subpunctului dedicat *conținutului și formei mandatului european de arestare*, un aspect esențial îl constituie clarificarea cerințelor minime pe care trebuie să le îndeplinească acest act pentru a fi valid și executabil în toate statele membre ale Uniunii Europene. În acest context, o decizie semnificativă a CJUE este hotărârea pronunțată în *Cauza Bob-Dogi (C-241-15)*, care a adus clarificări importante privind conținutul mandatului european de arestare și autoritatea competentă care îl emite. Această cauză a fost inițiată în urma refuzului autorităților judiciare germane de a executa un mandat european de arestare emis de autoritățile maghiare împotriva lui Balázs Bob-Dogi, un cetățean maghiar suspectat de săvârșirea unei infracțiuni de furt. Motivul principal al refuzului a fost faptul că mandatul european de arestare fusese emis exclusiv de o autoritate polițienească din Ungaria, fără o decizie prealabilă sau concomitentă a unei instanțe judecătorești. Acest aspect a ridicat problema dacă mandatul respecta cerințele impuse de Decizia-cadru 2002/584/JAI, în special în ceea ce privește garanțiile necesare pentru protejarea drepturilor fundamentale ale persoanei solicitate. CJUE a fost sesizată pentru a clarifica dacă un mandat european de arestare emis de o autoritate care nu este judiciară, fără controlul unei instanțe, respectă cerințele prevăzute de Decizia-cadru. Această hotărâre a avut un impact semnificativ asupra practicii judiciare din statele membre, consolidând ideea că mandatul european de arestare nu poate fi emis în mod arbitrar de către orice autoritate, ci trebuie să fie rezultatul unei decizii judiciare sau să fie validat de o instanță competentă. Prin această interpretare, CJUE a întărit garanțiile procedurale aferente utilizării MEA și a subliniat necesitatea respectării drepturilor fundamentale în procesul de cooperare judiciară internațională.

În concluzie, *Cauza Bob-Dogi*, a contribuit la clarificarea standardelor privind conținutul și forma mandatului european de arestare, evidențiind faptul că acesta trebuie să fie

emis sau aprobat de o autoritate judiciară, să conțină informații clare despre infracțiunea comisă și să respecte principiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil. Această decizie a avut un impact considerabil asupra aplicării MEA, determinând statele membre să își revizuiască practicile pentru a asigura conformitatea cu standardele stabilite de CJUE.

Ultima parte a capitolului este dedicată analizei autorităților competente implicate în procedura mandatului european de arestare. Subpunctul *noțiunea de autorități competente potrivit Deciziei-cadru 2002/584/JAI și dreptul național*, examinează entitățile responsabile pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare în statele membre. Se analizează diferențele dintre sistemele juridice naționale și modul în care fiecare stat a desemnat autoritățile competente în conformitate cu legislația proprie.

În subpunctul, *noțiunea de autorități competente potrivit CEDO*, se evaluează acest concept prin prisma standardelor impuse de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu accent pe dreptul la un proces echitabil și pe principiul legalității. În final, subpunctul *noțiunea de autoritate competentă potrivit jurisprudenței CJUE*, oferă o perspectivă detaliată asupra modului în care CJUE a interpretat acest concept.

S-a analizat hotărâri relevante care au clarificat criteriile pe care trebuie să le îndeplinească o autoritate pentru a fi considerată competentă în emiterea sau executarea unui MEA. Printre aspectele abordate se numără necesitatea ca autoritățile să fie judiciare și să acționeze independent de influențele politice, precum și interpretările privind controlul instanțelor asupra deciziilor administrative în materie de MEA.

În concluzie, acest capitol are un rol esențial în fundamentarea temei analizate, oferind o imagine detaliată a MEA din perspectivă normativă și jurisprudențială.

Capitolul al treilea denumit, ***implementarea mandatului european de arestare în legislațiile statelor membre ale UE și al României***, își propune să evidențieze modul în care Decizia-cadru 2002/584/JAI a fost transpusă în dreptul intern al statelor membre, dificultățile întâmpinate în acest proces și particularitățile aplicării în România.

În prima parte a acestui capitol *aplicarea Deciziei-cadru privind mandatul european de arestare*, se analizează obligațiile pe care statele membre le-au avut în procesul de implementare a acestui instrument. Se evidențiază faptul că, spre deosebire de regulamentele UE, deciziile-cadru nu au aplicabilitate directă, astfel încât fiecare stat a trebuit să adopte norme interne care să asigure transpunerea corespunzătoare a prevederilor MEA. Această secțiune prezintă principalele abordări legislative adoptate de statele membre și gradul de uniformitate a reglementărilor naționale în raport cu cerințele impuse de Decizia-cadru. De asemenea, sunt analizate diferențele existente între sistemele juridice naționale în ceea ce privește competențele

autorităților judiciare, termenul de predare a persoanelor solicitate și protecția drepturilor fundamentale ale acestora.

Subpunctul *principalele dificultăți constituționale întâmpinate de statele membre în procesul de punere în aplicare a Deciziei-cadru privind mandatul european de arestare*, abordează provocările juridice care au apărut în mai multe state membre în timpul procesului de implementare a mandatului european de arestare. Se analizează cazuri concrete în care transpunerea acestui instrument a fost contestată pe motiv că ar încălca principiile fundamentale consacrate de constituțiile naționale, precum protecția drepturilor cetățenilor sau interzicerea extrădării propriilor resortisanți. Sunt prezentate exemple relevante, precum deciziile instanțelor constituționale din Germania, Polonia și Italia care au impus restricții în aplicarea mandatului european de arestare, invocând necesitatea de a proteja drepturile fundamentale ale persoanelor solicitate. Ultima parte a acestui subpunct analizează procesul de transpunere a acestui instrument juridic în dreptul intern al României. Se prezintă cadrul normativ prin care MEA a fost introdus în legislația română, respectiv modificările aduse Legii 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, precum și armonizarea prevederilor naționale cu standardele europene. În acest subpunct am evidențiat principalele dificultăți întâmpinate de România în aplicarea MEA, atât din punct de vedere legislativ, cât și practic.

Se analizează aspecte problematice precum durata procedurilor judiciare, obstacolele legate de protecția drepturilor fundamentale și relația dintre autoritățile române și cele ale altor state membre în gestionarea cazurilor concrete de predare. Totodată, se discută jurisprudența relevantă a instanțelor române în materia MEA, evidențiindu-se interpretările date de Înalta Curte de Casație și Justiție în privința aplicării acestui instrument.

Acest al treilea capitol reprezintă un punct esențial al lucrării, întrucât oferă o imagine clară asupra modului în care MEA funcționează în practică, evidențiind atât progresele realizate, cât și dificultățile întâmpinate în aplicarea sa uniformă la nivel european.

Ce-l de-al patrulea capitol **emiterea mandatului european de arestare**, tratează aspectele esențiale ale emiterii acestuia, punând accent pe procedura efectivă, condițiile necesare, reguli de transmitere și garanțiile procedurale menite să protejeze drepturile fundamentale ale persoanei vizate. Totodată, sunt abordate aspecte esențiale precum retragerea mandatului european de arestare și efectele predării asupra procedurilor penale în desfășurare.

Emiterea MEA reprezintă un moment esențial în cadrul mecanismului de cooperare judiciară în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene. Acest instrument juridic, reglementat de Decizia-cadru 2002/584/JAI modificată, a fost creat pentru a înlocui procedurile tradiționale de extrădare, asigurând un proces mai rapid și mai eficient de predare a persoanelor

suspectate sau condamnate pentru infracțiuni grave. Prin adoptarea acestui mecanism, UE a urmărit să consolideze spațiul de libertate, securitate și justiție, eliminând obstacolele birocratice și asigurând un nivel sporit de încredere reciprocă între autoritățile judiciare ale statelor membre. Pentru ca un MEA să fie emis în mod legal și eficient, trebuie să fie îndeplinite anumite condiții stricte prevăzute atât de legislația europeană, cât și de cea națională. Printre acestea se numără existența unui proces penal în desfășurare sau a unei hotărâri definitive de condamnare, stabilirea faptului că persoana vizată este necesară pentru desfășurarea procedurilor judiciare sau pentru executarea unei pedepse, precum și respectarea principiului proporționalității, care impune ca utilizarea acestui instrument să fie justificată de gravitatea infracțiunii și de pedeapsa aplicabilă.

Un aspect fundamental al emiterii mandatului îl constituie stabilirea autorităților competente. Conform Deciziei-cadru, doar o autoritate judiciară poate emite un mandat european de arestare, însă interpretarea acestui concept a variat de la un stat la altul, generând multiple dezbateri și intervenții din partea CJUE. În unele jurisdicții, emiterea unui astfel de mandat revine exclusiv instanțelor de judecată, în timp ce în altele și procurorii sunt considerați autorități judiciare competente. Această diversitate de abordări a generat neclarități, iar jurisprudența CJUE a jucat un rol esențial în uniformizarea interpretării și aplicării acestui instrument. În același timp, MEA trebuie să respecte anumite cerințe formale și procedurale pentru a fi recunoscut și executat în alte state membre. Acesta trebuie să conțină informații clare și precise cu privire la identitatea persoanei solicitate, infracțiunea pentru care este emis, normele legale aplicabile și dovezile care justifică măsura privativă de libertate. De asemenea, transmiterea mandatului trebuie să se realizeze prin canale oficiale, cum ar fi Sistemul de Informații Schengen sau contractul direct între autoritățile judiciare, astfel încât procedura să fie cât mai rapidă și eficientă.

Un alt aspect esențial al acestui proces este și protejarea drepturilor fundamentale ale persoanei solicitate. Deși MEA a fost conceput pentru a facilita cooperarea judiciară și pentru a combate impunitatea infractorilor, aplicarea sa nu trebuie să conducă la încălcarea principiilor consacrate de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Prin urmare, în practica judiciară au apărut numeroase situații în care statele de executare au refuzat predarea persoanelor solicitate, invocând riscuri legate de condițiile de detenție, lipsa unor garanții privind un proces echitabil sau existența unor motive umanitare care împiedică executarea mandatului.

Pe lângă emiterea și transmiterea mandatului, este important de menționat și posibilitatea retragerii acestuia, în cazul în care circumstanțele juridice ale cazului se modifică.

Emiterea MEA reprezintă, aşadar, o etapă crucială în procesul de cooperare judiciară, fiind un instrument indispensabil pentru combaterea criminalităţii transfrontaliere. Cu toate acestea, aplicarea sa ridică multiple provocări, atât din punct de vedere procedural, cât şi în ceea ce priveşte protecţia drepturilor fundamentale. Evoluţia legislaţiei şi a jurisprudenţei în acest domeniu reflectă eforturile continue ale UE de a echilibra eficienţa în aplicarea justiţiei cu respectarea principiilor fundamentale ale statului de drept. Cu toate acestea, aplicarea sa ridică multiple provocări, atât din punct de vedere procedural, cât şi în ceea ce priveşte protecţia drepturilor fundamentale. Evoluţia legislaţiei şi a jurisprudenţei în acest domeniu reflectă eforturile continue ale Uniunii Europene de a echilibra eficienţa în aplicarea justiţiei cu respectarea principiilor fundamentale ale statului de drept.

În capitolul V am tratat ***executarea mandatului european de arestare***, unde am evidenţiat care sunt autorităţile judiciare române competente pentru executarea MEA, condiţiile predării, motivele de refuz al executării MEA, procedura de punere în executare a MEA precum şi mijloacele juridice în relaţia juridică cu Decizia-cadru 2002/584/JAI, modificată.

Executarea MEA reprezintă o etapă fundamentală în procesul de cooperare judiciară între statele membre ale UE, având ca scop final predarea persoanei solicitate către statul emitent. Acest mecanism de cooperare judiciară transfrontalieră se bazează pe principiul recunoaşterii a hotărârilor judecătoreşti, un principiu esenţial al spaţiului de libertate, securitate şi justiţie al UE. În România, executarea mandatului european de arestare este realizată de către autorităţile judiciare competente, care trebuie să analizeze fiecare cerere în parte, ținând cont atât de prevederile legislaţiei naţionale, cât şi de obligaţiile ce decurg din Decizia-cadru 2002/584/JAI. Instanţele de judecată şi Ministerul Public joacă un rol esenţial în această procedură, având responsabilitatea de a verifica îndeplinirea tuturor condiţiilor legale pentru predarea persoanei solicitate. În analiza unui astfel de mandat, autorităţile judiciare române trebuie să ia în considerare atât principiile fundamentale ale dreptului penal, cât şi jurisprudenţa CJUE şi a Curţii Europene a Drepturilor Omului, care au stabilit criterii clare în privinţa aplicării acestui mecanism de cooperare judiciară.

Un aspect esenţial în procesul de executare a mandatului european de arestare îl reprezintă verificarea îndeplinirii condiţiilor de predare. Aceasta presupune respectarea unor cerinţe legale stricte, care trebuie să asigure un echilibru între necesitatea punerii în aplicare a măsurii şi protecţia drepturilor fundamentale ale persoanei solicitate. În acest context, există anumite situaţii în care executarea mandatului poate fi refuzată, aceasta fiind prevăzută de legislaţia europeană şi naţională.

Refuzul executării unui mandat european de arestare poate fi justificat de motive obligatorii sau facultative. Motivele obligatorii de refuz impun instanței de judecată să respingă predarea persoanei solicitate în anumite situații, cum ar fi existența unei hotărâri definitive într-un alt stat membru pentru aceeași infracțiune, amnistia aplicabilă în statul de executare sau lipsa răspunderii penale conform legislației naționale. Pe de altă parte, motivele facultative de refuz permit instanței să analizeze circumstanțele particulare ale cazului și să decidă dacă predarea trebuie să aibă loc. Acestea pot include riscul încălcării drepturilor fundamentale, existența unei proceduri penale în curs în statul de executare pentru aceeași fapte sau lipsa dublei incriminări pentru anumite infracțiuni.

Procedura de executare a mandatului european de arestare urmează mai multe etape, fiecare dintre acestea având un rol bine definit în cadrul procesului. Inițial, procurorul competent are sarcina de a efectua o verificare preliminară a mandatului și de a sesiza instanța judecătorească. Ulterior, instanța analizează cererea și motivele care ar putea justifica refuzul executării, ținând cont atât de legislația aplicabilă, cât și de eventualele garanții oferite de statul membru. Decizia finală privind executarea mandatului este luată de instanța, care poate aproba predarea persoanei solicitate sau poate refuza executarea în cazul în care constată existența unor impedimente legale. În anumite situații, autoritatea judiciară emitentă poate decide revocarea mandatului, fie ca urmare a unor negocieri între state, fie din lipsa unui temei juridic suficient pentru menținerea acestuia. Predarea efectivă a persoanei solicitate se realizează după luarea unei decizii favorabile, însă acest proces poate include mai multe modalități specifice. În anumite cazuri, predarea poate fi temporară, în situațiile în care persoana este necesară și în cadrul altor proceduri judiciare desfășurate în alt stat membru. Există și posibilitatea ca predarea să fie amânată, de exemplu, atunci când persoana trebuie să execute o pedeapsă într-un alt stat înainte de transfer. Totodată, predarea poate fi însoțită de măsuri suplimentare, cum ar fi tranzitul sau predarea ulterioară către un alt stat membru.

În ceea ce privește practica instanțelor române, în materia executării mandatelor europene de arestare, datele statistice arată o tendință de creștere a numărului total de refuzuri în perioada 2021-2023. Analizând datele prezentate pe larg în acest capitol, se poate observa că în anul 2021 numărul refuzurilor active și pasive era relativ echilibrat, înregistrându-se 67 de refuzuri active și 65 refuzuri pasive. În anul 2022, numărul refuzurilor pasive a crescut semnificativ, ajungând la 112, în timp ce refuzurile active au fost în număr de 73. În anul 2023, s-a constatat o ușoară scădere a refuzurilor pasive, care au ajuns la 89, însă acestea au continuat să depășească numărul refuzurilor active, care s-au ridicat la 87. Această evoluție poate fi

explicată printr-o aplicare mai strictă a motivelor de refuz, dar și prin influența jurisprudenței europene asupra practicii instanțelor naționale.

Un exemplu relevant în interpretarea și aplicarea mandatului european de arestare este cauza *Stefano Melloni c. Ministerio Fiscal*, soluționată de CJUE. Această cauză a avut un impact semnificativ asupra modului în care statele membre trebuie să respecte principiul încrederii reciproce și să aplice prevederile Deciziei-cadru 2002/584/JAI. Curtea a stabilit că un stat membru nu poate refuza executarea unui MEA pe motiv că persoana solicitată a fost condamnată în lipsă, dacă statul emitent a oferit garanții suficiente privind posibilitatea de contestație a sentinței. Această decizie a clarificat importanța respectării regulilor privind recunoașterea hotărârilor judecătorești între statele membre și a impus o interpretare strictă a obligațiilor prevăzute de legislația europeană.

Executarea MEA reprezintă un domeniu în continuă evoluție, iar aplicarea acestuia trebuie să asigure un echilibru optim între eficiența cooperării judiciare și protecția drepturilor fundamentale. Creșterea numărului de refuzuri de executare indică o aplicare mai riguroasă a standardelor europene, iar jurisprudența CJUE contribuie la clarificarea aspectelor controversate din acest domeniu.

Capitolul al VI-lea al prezentului studiu intitulat ***jurisprudență națională și europeană privind mandatul european de arestare***, este dedicat analizei jurisprudențiale naționale și europene cu privire la aplicarea mandatului european de arestare, având un rol esențial în clarificarea și uniformizarea practicilor judiciare. În acest context, au fost examinate hotărâri relevante ale CJUE, precum și decizii ale instanțelor naționale inclusiv Curțile de Apel și ICCJ.

Un aspect deosebit de important îl constituie impactul jurisprudenței asupra aplicării MEA în România, demonstrând modul în care hotărârile instanțelor europene influențează interpretarea și implementarea acestui instrument juridic. Un exemplu de referință în această privință îl reprezintă celebra hotărâre CJUE în cauzele conexe *Aranyosi și Căldăraru*, în care a adus clarificări esențiale privind respectarea drepturilor fundamentale în procedura de predare a persoanelor solicitate. Această decizie a stabilit că autoritățile judiciare ale unui stat membru pot refuza executarea unui MEA în cazul în care există dovezi concrete că persoana solicitată riscă să fie supusă unui tratament inuman sau degradant din cauza condițiilor de detenție din statul emitent. Prin urmare, instanțele naționale sunt obligate să analizeze în mod detaliat situația din închisorile țării solicitante și să evalueze dacă există garanții suficiente pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei vizate.

Această hotărâre precum și *Cauza Rezmiș și alții*¹ au avut un impact semnificativ asupra practicii judiciare din România, determinând instanțele să fie mult mai atente la condițiile de detenție și la respectarea standardelor impuse de Convenția Europeană de Drepturile Omului. Astfel, analiza jurisprudenței europene și naționale evidențiază o tendință de consolidare a mecanismelor de protecție a drepturilor fundamentale, fără a compromite obiectivul principal al MEA, respectiv combaterea criminalității transfrontaliere printr-o cooperare judiciară eficientă.

Ultimul capitol al lucrării este dedicat analizei ***problemelor și provocărilor întâmpinate în aplicarea mandatului european de arestare***, un mecanism esențial al cooperării judiciare europene, dar care ridică numeroase dificultăți practice și juridice. Deși acest instrument a fost conceput pentru a facilita predarea rapidă a persoanelor căutate între statele membre ale UE, aplicarea sa în practică a demonstrat existența unor lacune și neclarități care pot afecta eficiența și uniformitatea acestui proces. Un aspect central al acestui capitol îl constituie normele de garantare a drepturilor persoanelor supuse unui MEA. Deși, Decizia-cadru 2002/584/JAI a introdus mecanisme pentru accelerarea procedurilor de predare, acesta trebuie să fie aplicată cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei solicitate. În acest sens, s-a ridicat problema accesului la asistență juridică adecvată, a condițiilor de detenție din statele membre, precum și a posibilității contestării efective a mandatului. Dreptul la un proces echitabil, protejat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să fie garantat în toate etapele procedurii, iar unele decizii ale CJUE și ale Curții Europene a Drepturilor Omului au subliniat importanța asigurării unui control judiciar efectiv în acest sens.

Un aspect important analizat în acest capitol este necesitatea îmbunătățirii colaborării dintre statele membre. Practica judiciară a evidențiat dificultăți în interpretarea și aplicarea uniformă a Deciziei-cadru, ceea ce a condus la situații în care anumite state refuză executarea unui mandat pe considerentele care nu sunt prevăzute în mod clar în legislația europeană. În acest context, schimbul de informații între autoritățile judiciare ale statelor membre trebuie consolidat, iar standardizarea practicilor administrative și judiciare ar putea contribui la evitarea blocajelor în aplicarea MEA.

Un punct esențial al analizei din acest capitol îl constituie propunerile de *lege ferenda*, menite să îmbunătățească funcționarea mandatului european de arestare și să elimine neclaritățile care afectează aplicarea sa. În această direcție, s-a acordat o atenție deosebită regulii specialității, prevăzută la art.27 din Decizia-cadru 2002/584/JAI. Această regulă impune

¹ Cauza *Rezmiș și alții împotriva României* (Cererile nr.61467/12; 39516/13; 48231/13; 68191/13).

ca persoana predată în baza MEA să nu fie urmărită penal, judecată sau privată de libertate pentru alte infracțiuni decât cele pentru care s-a acordat predarea, cu excepția cazului în care statul de executare își dă acordul.

Deși, această prevedere are ca scop protejarea drepturilor persoanei solicitate, în practică ea poate crea dificultăți în cazurile în care persoana predată este suspectată și de alte infracțiuni conexe celor pentru care a fost emis mandatul. Lipsa unor dispoziții clare cu privire la infracțiunile conexe determină interpretări divergente între statele membre, ceea ce poate conduce la aplicarea neuniformă a MEA și poate afecta eficiența cooperării judiciare. Acest aspect a fost evidențiat și în jurisprudența CJUE, în spețe precum *Cauza Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU*, și *Cauza Melvin West, C-192/12*. În aceste cauze, s-a subliniat importanța clarificării regulii specialității astfel încât să se evite blocaje în derularea procedurilor penale.

Pentru a răspunde acestor provocări, se propune completarea art.2 din Decizia-cadru 2002/584/JAI prin introducerea unui alineat suplimentar care să prevadă expres că *„mandatul european de arestare poate include și infracțiuni accesorii sau conexe infracțiunii principale pentru care se solicită predarea, cu condiția că acestea să fie legate de fapta principală și să nu depășească pragul maxim de pedeapsă stabilit de legislația statului emitent”*.

Această modificare ar clarifica faptul că un MEA poate viza nu doar infracțiunea principală, ci și infracțiunile conexe, evitând astfel necesitatea emiterii unor mandate separate pentru fiecare faptă penală. În acest fel, s-ar reduce riscul ca autoritățile judiciare ale statului de executare să reducă riscul ca autoritățile judiciare ale statului de executare să respingă predarea pe motivul lipsei dublei incriminări sau al imposibilității de a include fapte suplimentare în cadrul aceluiași mandat.

De asemenea, se propune completarea art.27 din Decizia-cadru cu un nou alineat, care să stabilească o procedură clară pentru extinderea predării în cazul infracțiunilor conexe. Acest alineat ar putea prevedea:

„Statul membru emitent poate solicita extinderea predării pentru infracțiuni conexe sau accesorii, printr-o cerere oficială transmisă autorității judiciare a statului de executare. Autoritatea competentă a statului de executare poate aproba această extindere în termen de 30 zile de, cu excepția cazului în care se identifică motive de refuz conform art.3 sau art.4 din prezenta Decizie-cadru”.

Pentru această modificare, s-ar introduce o procedură clară și previzibilă, care ar permite statelor emitente să solicite extinderea predării pentru infracțiuni conexe, reducând astfel incertitudinea juridică și evitând necesitatea unor demersuri suplimentare. Această propunere

ar asigura o aplicare mai flexibilă și mai eficientă a regulii specialității, fără a afecta drepturile fundamentale ale persoanei solicitate.

În concluzie, analiza problemelor și provocărilor în aplicarea MEA evidențiază necesitatea unor îmbunătățiri legislative și practice pentru a asigura o aplicare uniformă și eficientă a acestui instrument de cooperare judiciară. Consolidarea garanțiilor privind drepturile persoanei solicitate, îmbunătățirea mecanismului de colaborare între statele membre și clarificarea regulii specialității prin modificări legislative ar contribui semnificativ la eficientizarea procesului de predare și la creșterea încrederii reciproce între autoritățile judiciare europene.

BIBLIOGRAFIE

I. Acte normative

1. Acord Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, Bruxelles. 20 decembrie 2020, COM (2020) 855 final, publicat în JO L UE 444 din 31 decembrie 2020;
2. Acordul comercial și de coordonare între UE și EURATOM și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord;
3. Acordurile de la Helsinki (Actul Final de la Helsinki sau Declarația de la Helsinki) au fost semnate la 1 august 1975 la Helsinki (Finlanda) de 35 de state, între care cele două mari puteri (Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii), Canada și toate celelalte state europene cu excepția Albaniei și Andorrei.
<https://web.archive.org/web/20121226085801/http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/europe/Helsinki-agreement.htm> ;
4. Al Doilea Protocol adițional din 17 martie 1978 la Convenția europeană de extrădare, art.3;
5. Convenția privind simplificarea procedurii de extrădare între statele membre ale Uniunii Europene;
6. Comisia Comunităților Europene, Raportul privind punerea în aplicare, după 2005, a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, COM (2007), 407;
7. Concluziile președinției Consiliului European de la Cardiff din 15-16 iunie 1998, SN150/1/98 REV Concluziile președinției, Consiliul European de la Tampere, 15-16 octombrie 1999;
8. Comunicarea Comisiei, *Manual pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare*, publicat în J.O.U.E 2017/C 335/01;
9. Concluziile Consiliului European de la Tampere, 15 și 16.10.1999 și programul de măsuri a Consiliului publicat în JO C12, 15.01.2001;
10. Convenția de punere în aplicare a acordului Schengen din 14 iunie 1985;
11. Convenția Europeană de extrădare, întocmită la Paris la 13 decembrie 1957, ratificată prin Protocolul Adițional la Convenția europeană de extrădare, întocmită la Strasbourg

- la 15 octombrie 1975, ratificată prin Al Doilea Protocol Adițional la Convenția europeană de extrădare, întocmit la Strasbourg la 17 martie 1978;
12. Convenția privind extrădarea între statele membre ale Uniunii Europene;
 13. Codul penal;
 14. Codul de procedură penală;
 15. Decizia-cadru 2002/584/JAI;
 16. Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor și probelor, publicată în JO L 196 din 2 august 2003;
 17. Decizia-cadru 2008/976/JAI din 16 decembrie 2008 a Consiliului privind Rețeaua Judiciară Europeană, publicată în JO L 348 din 24 decembrie 2008;
 18. Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009;
 19. Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces.
http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/299/oj;
 20. Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces;
 21. Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces;
 22. Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948;
 23. Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale;
 24. Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al

procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autoritățile consulare în timpul privării de libertate;

25. Directiva 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența judiciară gratuită pentru persoanele suspecte și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/1919/oj/?locale=ro> ;
26. Legea nr.30/1994 privind ratificarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la această convenție. Se ratifică Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiate la Roma la 4 noiembrie 1950, amendată prin protocoalele nr.3 din 6 mai 1963, nr.5 din 20 ianuarie 1966 și nr.8 din 19 martie 1985 și completată cu Protocolul nr.2 din 6 mai 1963, care fac parte din acestea;
27. Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, modificată prin Legea nr.411 din 27 mai 2019;
28. Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară în materie penală, modificată prin Legea nr.411 din 27 mai 2019, *Darea în urmărire internațională*;
29. Legea nr.51/2021 pentru modificarea Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală;
30. Legea nr.565/2002 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de imigranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000;
31. Lei no 144/99 de 31 Agosto, *Aprova a lei de cooperação judiciária internacional em matéria penal* <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/144-1999-581978>
32. Manual privind emiterea și executarea unui mandat european de arestare, Bruxelles , 28.09.2017 C (2017) 6389;
33. Planul de acțiune al Consiliului și al Comisiei din 3 decembrie 1998 privind cel mai bun mod de a pune în aplicare a dispozițiilor Tratatului de la Amsterdam privind crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție;

34. Prelucrat după Raportul Anual 2023 Eurojust. <https://www.eurojust.europa.eu/annual-report-2023>;
35. Prezentarea întregului cadru al litigiului principal și a întrebării preliminare, a se vedea CJUE, C-294/16 PPU, JZ împotriva Prokuratura Rejonawa Lodz - Srodmiescie, <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=F5ED0522016563013A80A8850B5D41F3?text=&docid=181834&pageIndex=0&doclang=ro&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=26878068>;
36. Protocolul (nr.3) privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, anexat la tratate, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) nr.741/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 august 2012, publicat în JO L 228, 23 august 2012;
37. Protocolul nr.7 adițional la CEDO și art.50 din Carta Drepturilor Fundamentale a UE, publicat în JO C 303/14 decembrie 2007;
38. Publicat în J.O.UE seria L 190/1 din 18 iulie 2002, modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces, publicată în J.O.U.E. seria L 81 din 27 martie 2009;
39. Report from The Commission to the European Parliament and The Council on the implementation since 2007 of the Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States, Brussels, 11 aprilie 2011 COM (2011) 175, final;
40. Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (1988); Convenția privind prevenirea și pedepsirea crimei de genocid (1948); Rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU; Convențiile de la Geneva (1949) și Protocoalele Adiționale (1977). Jurisprudență internațională: *Prosecutor v. Charles Taylor* la Tribunalul Special pentru Sierra Leone <https://www.refworld.org/jurisprudence/caselaw/scsl/2012/en/85716> , sau *Prosecutor v. Omar Al-Bashir* la Curtea Penală Internațională <https://www.icc-cpi.int/darfur/albashir> ;
41. Tratatul dintre statele Benelux privind extrădarea și asistența judiciară în materie penală din 27 iunie 1962;
42. Tratatul privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (2016/C 202/01);

43. TUE, în forma în vigoare la momentul adoptării Deciziei-cadru. Articolul a suferit modificări majore prin Tratatul de la Nisa și Tratatul de la Lisabona;

II. Lucrări de autor

1. A. Górski, *The European Arrest Warrant and its Implementation in the Member States of the European Union*, Editura C.H.Beck, Varșovia, 2008;
2. A. Nieto-Martin, *Principiul recunoașterii reciproce și al încrederii reciproce*, în Revista de drept penal nr.4/2012;
3. A. Hernández López, *El papel de eurojust en la resolución de conflictos de jurisdicción penal en la union europea. Propuestas legislativas*, Editorial Thomson Reuters aranzadi, Espana, 2020;
4. A. Boroî, *Drept penal partea generală, Ediția a 5-a*, Editura C.H.Beck, București, 2022;
5. A. Boroî, I. Rusu, M.I Rusu, *Tratat de Cooperare judiciară internațională în materie penală*, Editura C.H.Beck, București, 2016;
6. A. N. Pîrvulescu, *The importance of judicial cooperation in criminal matters in the age of contemporary globalization*, în Law Society & Organization, Vol. II, Issue 2 (1/2017),
7. A. E. Constantin, *Punct de vedere asupra angajării răspunderii civile a statului român în cazul erorilor judiciare produse atunci când autoritățile judiciare române pun în executare mandate europene de arestare emise de către state (partea a II-a)*. Revista Pro-lege
8. A. E. Constantin, *Punct de vedere asupra angajării răspunderii civile a statului român în cazul erorilor judiciare produse atunci când autoritățile judiciare române pun în executare mandate europene de arestare emise de către alte state, (Partea a II-a)*, în Pro Lege nr.2/2017;
9. A. Sinn, L. Worner, *The European Arrest Warrant and Its Implementation in Germany – Its Constitutionality, Laws and Current Developments*, în ZIS nr.5/2007, pp.204-220 https://www.zis-online.com/dat/artikel/2007_5_135.pdf
10. A. Fuerea, *Manualul Uniunii Europene. Ediția a VI-a, revăzută și adăugită*, Editura Universul Juridic, București, 2016;
11. B. David, *Natura juridică a dreptului la apărare în procesul penal*, în Univers Strategic, anul V, nr.2 (18), București, 2014;
12. B. Dragoș, *Arestarea preventivă și detenția în jurisprudența CEDO*, Editura Hamangiu, București, 2008;

13. B. Micu, Radu Slavoiu, *Cooperare judiciară internațională în materie penală*, Editura Hamangiu, București, 2020;
14. C. Beccaria, *Dei delitti e delle pene*, (Despre infracțiuni și pedepse) Editura Științifică, București, 1965;
15. C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român*, Ediția a 5-a, Editura Universul Juridic, București, 2023;
16. C.M. Bautista Samaniego, *Aproximación crítica a la orden europea de detención y entrega*, Editorial Comares, Granada, 2015;
17. C. Murphy, *The european evidence warrant: mutual recognition and mutual (dis)trust*, în Eckers Konstadinides, *Crime within te area of freedom, security and justice: a European public order*, Eds. Cambridge University Press, 2011;
18. C. Renaud, *Domesticating the European Arrest Warrant: European Criminal Law between Fragmentation and Acculturation in Colson, Renaud, Field, Steward*, Eu criminal justice and the challenges of diversity: legal culttues in the area of freedom security and justice, Cambrige University Press, 2016;
19. D. A. Cărmidariu, *Jurisprudența Curții Constituționale a Germaniei în materia integrării, II*; publicată în Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Drept nr.2/2014;
20. D. Flore, *Droit pénal européen. Les enjeux d'une justice pénale européenne*, Larcier, Bruxelles, 2014;
21. D. Grădinaru, Florentina Dragomir, *Executarea mandatului european de arestare de către instanțele române. Jurisprudență comentată*, Editura C.H.Beck, 2013;
22. D. Dediu, *Locul comiterii infracțiunilor prin internet – implicații asupra executării mandatului european de arestare*, comunicare susținută la Conferința cu participare internațională „Abordare multidisciplinară în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice”, București, 2018;
23. D. Dediu, *Mandatul european de arestare*, Editura Universul Juridic, București, 2022;
24. D. Dediu, *Scurte considerații referitoare la efectele unei cereri de consimțământ, în baza principiului specialității în materia extrădării, asupra cursului prescripției răspunderii penale*, în Pro Lege nr.1/2018;
25. D. – Martha Ilucă, *Dreptul Uniunii Europene. Spațiul de libertate, securitate și justiție*, Note de curs, Editura Hamangiu, București, 2024;

26. E. Herlin – Karnell, *Constitutional Principales in the EU Area of Freedom, Security and Justice* în D. Acosta și C. Murphy (ed.) *Eu Security and Justice Law*, Hart Publishing, Oxford, 2014;
27. E. N. Vâlcu, *Dreptul Uniunii Europene. Instrumente legislative unionale și de transpunere privind cooperarea judiciară unională în materie penală. Comentarii*, Editura C.H.Beck, București, 2023;
28. F. R. Radu, *Legea 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – un pas important spre integrarea României în spațiul de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene*, în *Revista Dreptul* nr.11/2004;
29. F. Streteanu, Daniel Niță, *Drept penal. Parte generală. Volumul II*, Editura Universul Juridic, București, 2018;
30. F. Streteanu, Daniel Nițu, *Drept penal. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
31. G. L. Ispas, Daniela Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, Editura Hamangiu, București, 2019;
32. G. Legault, *Fonctions et structure du langage juridique*, în *Meta* nr.1/1979, vol. 24,
33. G. Bodoroncea, V. Cioclei, Irina Kugly ș.a. *Codul penal. Comentariu pe articole*, Ediția a 3-a, Editura C.H.Beck, București, 2020;
34. G. Tudor, M. Constantinescu, *Mandatul european de arestare. Aspecte teoretice și practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009;
35. G. Sabrine, Schaffner Daniel, *The Handing Over of Property According to Article 29 of the European Arrest Warrant Framework Decision: Legal Scope, Implementation and alternative regimes of the handing over Property in the EU Members States*, în N. Keijzer E van Sliedret (eds.) *The European arrest warrant in practice*, TMC Asser Press, Haga, 2009;
36. G. Fabian, *Drept instituțional al Uniunii Europene, Ediția a 3-a*, Editura Hamangiu, București, 2023;
37. I. Muraru, E.S. Tanasescu, *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ediția a 3-a, Editura C.H. Beck, București, 2022;
38. I. Gâlea, *Tratatul Uniunii Europene. Comentarii și explicații*, Editura C.H.Beck, București, 2012;
39. I. E. Nistor, *Extrădarea. Formă a cooperării judiciare internaționale în materie penală*, Editura C.H.Beck, București, 2020;

40. Înlocuită prin Regulamentul (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (EUROJUST).
41. J.Pradel, G. Corstens, *Droit pénal européen*, Dalloz, Paris, 1999;
42. J. Goldsmith, *EWA-Right, Analysis of the implementation and operation of the European Arrest Warrant from the point of view of defence practitioners*, Council of Bars and Law Societies of Europe, European Lawyers Fondation;
43. J. Hester, K.Michael, M. Zainea, *Recunoașterea reciprocă în domeniul cooperării judiciare în materie penală: instrumente juridice și implementarea lor. Manual.*, Editura Euro Standard, București, 2010;
44. K. Lenaerts, *The Principle of Mutual Recognition in the Area of Freedom, Security and Justice*;
45. L.A. Susuan, *Detention*, în Keijzwe, Nico van Sliedregt Elies, *The European arrest warrant in practice*, TMC Asser Press, Haga, 2009;
46. L. Klimek, *European Arrest Warrant*, Editura Springer, 2015;
47. L.M. Montaldo Stefano, *On a collision course! Mutual recognition, mutual trust and the protection of fundamental rights in the recent case-law of The Court of Justice*, in Europran Papers nr.3/2016, vol. I;
48. I. Muraru, E.S. Tănăsescu s.a., *Constituția României. Comentariu pe articole, Ediția a 3-a*, Editura C.H.Beck, București, 2022;
49. I.C. Morar, *Mandatul european de arestare. Infrațiuni exceptate de la verificarea îndeplinirii condiției dublei incriminări*, în Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie penală, Editura Hamangiu, 2011;
50. M. Pătrăuș, *Considerații privind întreruperea cursului prescripției executării pedepsei în cazul emiterii mandatului european de arestare*, Curierul judiciar nr.4/2011, Editura C.H.Beck, București;
51. M. Pătrăuș, *Cooperare judiciară internațională în materie penală. Compendium. Legislație. Doctrină. Jurisprudență europeană și națională*, Editura Universul Juridic, București, 2021;
52. M. Pătrăuș, *Drept instituțional European – curs universitar*, Editura Pro Universitaria, București, 2018;
53. M. Pătrăuș, *Principiul non bis in idem în lumina jurisprudenței europene și naționale*, Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie penală, anul II, 2013, Editura Hamangiu, București, 2014;

54. M. Pătrăuș, *Recunoașterea unei hotărâri penale pronunțate într-un stat membru UE de către România. Aplicarea principului ne bis in idem*, în Revista Facultății de Drept Oradea, 1/2018, Editura Pro Universitaria;
55. M. Pătrăuș, *Scurte considerații referitoare la probleme din practica judiciară privind predarea persoanei căutate în baza mandatului european de arestare în contextul pandemiei*, în Revista Universul Juridic Premium nr.1/2021;
56. M. Vasiescu, *Mandatul european de arestare – art. 548 C.pr.pen.*, în Revista Română de Jurisprudență nr.4/2019, Editura Universul Juridic.
57. M.A. Hotca, *Manual de drept penal. Partea generală*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2024;
58. M. Udriou, A. Andone Bontaș, ș.a., *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole*, Ediția a 4-a, Editura C.H.Beck, București, 2023;
59. M. I. Rusu, *Asistența judiciară în materie penală la nivel european*, Editura Universul Juridic, București, 2015;
60. N. Keijzer, Elies van Slidregt, *The european arrest warrant in practice*, Editura T.M.C. Asser Press, Haga, 2009;
61. N. Volonciu, A.S. Uzlău, ș.a. *Codul de procedură comentat. Ediția a 4-a*, Editura Hamangiu, București 2024;
62. Maierhöfer, *Weltrechtsprinzip and Immunität: das Völkerstrafrecht vor den Haager Richtern*, Europäische Grundrechte – Zeitschrift – EuGRZ, 2003, pp.545 și urm.
63. Manual pentru emiterea și exercitarea unui mandat european de arestare, (2017/C 335/01), p. 12.
64. M. Jimebo-Bulnes, *The enforcement of the European Arrest Warrant in Spain: problems of practice and legislation*, p. 94.
65. N. Neagu, *Cooperare judiciară internațională în materie penală*, Editura Universul Juridic, București, 2012,
66. N. Neagu, Daniela Dediu, *Cooperare judiciară internațională în materie penală. Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, Editura Universul Juridic, București, 2021,
67. N. Volonciu, A.S. Uzlău (coord.) *Noul Codu de procedură penală comentat*, Ediția a 2-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2015;
68. O.M.Salomia, *Instrumente juridice de protecție a drepturilor fundamentale la nivelul Uniunii Europene*, Editura C.H.Beck, București, 2020,
69. P. Lemoine, *La jurisprudence de la chambre criminelle en matière de mandat d'arrêt européen*, în „Bulletin d'information”, 15 martie 2009;

70. *Pitrzak v. Regional Court in Wloclawek, Poland*, (2008), *WLR (D)* 190, <https://www.innertemplelibrary.com/2008/06/pietrzak-v-regional-court-in-wloclawek-poland-wlr-daily/>
71. S. Miettinen, *Onward transfer under the European Arrest Warrant: is the EU moving towards the free movement of prisoners?* In „New Journal of European Criminal Law”, nr.1-2/2013, Volumul 4;
72. S. Deva Bedi, *Extradition in International Law and practice*, Bronder-Offset, Rotterdam, 1996;
73. S. Bot, *Le mandat d'arrêt européen*, Larcier, Bruxelles, 2009;
74. S. Maior Mariana, *Consent Procedure*, în Keijzer Nico van Sliedregt Elies, *The European Arrest Warrant in practice*, TMC Asser Press, Haga, 2009;
75. V. Cioclei, Iuliana Nedelcu, Teodor Manea, ș.a. *Codul penal. Comentariu pe articole*, Ediția 3, Editura C.H.Beck, București, 2020;
76. V. Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009;
77. P.Craig, de Burca Grainne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*, Editura Hamangiu, București, 2017;
78. E.N. Vâlcu, *Dreptul Uniunii Europene. Instrumente legislative unionale și de transpunere privind cooperarea judiciară unională în materie penală. Comentarii*, Editura C.H.Beck, București, 2023.

III. Jurisprudență europeană și națională

1. Bundesverfassungsgericht, Hotărârea celui de-al doilea Senat din 18 iulie 2005, 2 BvR 2236/04;
2. BverfG, Ordinul Senatului II din 18 iulie 2005, 2 BvR 2236/04 alin. 1-201, https://www.bverfg.de/e/rs20050718_2bvr223604en;
3. C-2/2013, EU:C:2014:2454, din 18 decembrie 2014;
4. C-514/17, *Marin-Simion*, Sut, Hotărârea din 13 decembrie 2018, ECLI:EU:C:2018:1016;
5. C-66/08, *Kozłowski*, hotărârea din 17 iulie 2008 EU:C:2008:437;
6. Cauza C-123/08, *Dominic Wolzenburg*, hotărârea din 6 octombrie 2009, ECLI:EU:C:2009:616;
7. Cauza C-191/16, *Pisciotti*, hotărârea din 10 aprilie 2018, ECLI:EU:C:2018:222 ;
8. Cauza C-195/20, *XC*, hotărârea din 24 septembrie 2020, ECLI:EU:C:2020:749;

9. Cauza C-237/15, *Minister for Justice and Equality/ Francis Lanigan*, hotărârea din 16 iulie 2015, ECLI:EU:C:2015:474, pct.59;
10. Cauza C-270/17, *Tupikas*, hotărârea din 10 august 2017, ECLI:EU:C:2017:628;
11. Cauza C-306/09, *IB*, hotărârea din 21 octombrie 2010, ECLI:EU:C:2010:626, pct.50;
12. Cauza C306-09, *IB*, Hotărârea din 21 octombrie 2010, ECLI:EU:C:2010:626;
13. Cauza C-399/11, *Stefano Melloni*, Hotărârea din 26 februarie 2013, ECLI:EU:C:2013:107;
14. Cauza C-416/20, TR hotărârea din 17 decembrie 2020, ECLI:EU:C:2020:1042;
15. Cauza C467/18, EP, hotărârea din 19 septembrie 2019, ECLI:EU:C:2019:765;
16. Cauza C-492/18 PPU, *TC*, hotărârea din 12 februarie 2019, ECLI:EU:C:2019:108;
17. Cauza C-502/19, *Oriol Junqueras Vies*, hotărârea din 19 decembrie 2019, ECLI:EU:C:2019:1115, pct.84;
18. Cauza C514/17, *Marin-Simion Sut*, hotărârea din 13 decembrie 2018, ECLI:EU:C:2018:1016, pct.29-30;
19. Cauza C-551/18, *IK*, hotărârea din 6 decembrie 2018, ECLI:EU:C:2018:991;
20. Cauza C-640/15, *Tomas Vilkas/Lituania*, hotărârea din 25 ianuarie 2017, ECLI:EU:C:2017:39, pct.26;
21. Cauza C665/20 PPU, X, hotărârea din 29 aprilie 2021, ECLI:2021:339 sau decizia nr.3902/2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, www.scj.ro ;
22. Cauza C-665/20 PPU, X, Hotărârea din 29 aprilie 2021, ECLI:EU:C:2021:339;
23. Cauza CEDO *Mursic/Croația*, hotărârea din 20 octombrie 2016;
24. Cauza CEDO *Stoichkov/Bulgabrai*, hotărârea 24 martie 2005;
25. Cauza CEDO *Varga/România*, hotărârea din 11 martie 2008;
26. Cauza CEDO, hotărârea *Hermi/Italia* din 28 iunie 2005 și *Sejdovic/Italia*, hotărârea din 1 martie 2006;
27. Cauza CEDO, *Huber/Elveția*, hotărârea din 23 octombrie 1990;
28. Cauza *Dominic Wolzenburg*, C123/08, hotărârea din 6 octombrie 2009;
29. Cauza *Varga și alții împotriva Ungariei*, Cererile nr.14097/12, 54135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13 și 64586/13, Strasbourg;
30. Cauzele C123/08, *Dominic Wolzenburg*, hotărârea din 6 octombrie 2009, ECLI:EU:C:2009:616, pct.62;
31. Cauzele C-486/14, *Kossowski*, hotărârea din 29 iunie 2016, ECLI:EU:C:2016/:48; C-452/16 PPU, *Poltorak*, hotărârea din 10 noiembrie 2016, ECLI:EU:C:2016:858;

32. Cauzele conexate C-404/15 și C-659/15 PPU, *Pal Aranyosi și Robert Căldăraru*, hotărârea din 5 aprilie 2016, ECLI:EU:C:2016:198;
33. CJUE, Cauza *AY*, C-268/17 hotărârea din 25 iulie 2018, dispozitiv. CJUE, Cauza *Piotr Kossowski*, C-486/14 hotărârea din 29 iunie 2016 dispozitiv, Cauza C-488/19, *JR*, hotărârea din 17 martie 2021, ECLI:EU:C:2021:206;
34. CJUE, Cauza C-182/15, *Petruhhin*, hotărârea din 6 septembrie 2016, ECLI:EU:C:2016:630;
35. CJUE, Cauza *Dawid Piotrowski*, C-367/16, hotărârea din 18 ianuarie 2018, dispozitiv;
36. CJUE, Cauza *Dworezecji*, C-108/16 PPU, hotărârea din 24 mai 2016, dispozitiv;
37. CJUE, cauza *Jeremy F. c. Premier ministre*, C-168/13 PPU, hotărârea din 30 mai 2023, parag.36;
38. CJUE, Cauza *Jozef Grundza*, C-289/15 PPU, hotărârea din 11 noiembrie 2017;
39. CJUE, Cauza *JZ c. Prokuratura Rejonowa Lodz – Srod miescie*, C-294/16 PPU, hotărârea din 28 iulie 2016;
40. CJUE, cauza *Leymann și Pustovarov*, C-388/08 PPU, hotărârea din 1 decembrie 2008;
41. CJUE, Cauza *Melvin West*, C-192/12 POU, hotărârea din 28 iunie 2012;
42. CJUE, Cauza *Stefano Melloni c. Ministerio Fiscal*;
43. CJUE, Concluziile Avocatului General Damaso Ruiz-Jarabo Colomer în cauza C-297/07, *Bourquain*, prezentate la 8 aprilie 2008;
44. CJUE, Concluziile Avocatului General Paolo Mengozzi în cauza C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge*, prezentate la 20 martie 2012;
45. CJUE, Concluziile Avocatului General Paolo Mengozzi în cauza C-42/11, *Lopes Da Silvia Jorje*;
46. CJUE, Concluziile Avocatului General Paolo Mengozzi, prezentate la 2 decembrie 2009, *Cauza C-171/08*;
47. CJUE, Concluziile Avocatului General Pedro Cruz Villalon în cauza C-306/09, *IB* prezentate la 6 iulie 2010;
48. Concluziile Avocatului General Evgeni Tanchev prezentate la 28 iunie 2018 în Cauza C-126/18 PPU;
49. Concluziile președinției Consiliului European de la Cardiff din 15-16 iunie 1998;
50. Controlul proporționalității este prevăzut la art.10 par.3 din Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală, publicat în JO L 130 din 1 mai 2014, p.1;

51. CtEDO, Cauza *Kafkaris c. Ciprului*, cererea nr.21906/04, hotărârea din 12 februarie 2008;
52. Curtea de Apel Bacău, s.pen., sent.pen., nr.8 din 21 ianuarie 2021, definitivă, nepublicată;
53. Curtea de Apel București, s. a II-a, sen. Nr.189 din 3 iulie 2009;
54. Curtea de Apel București, s.I. pen., sent.pen.nr.87 din 27 aprilie 2021, <http://sintact.ro/>;
55. Curtea de apel București, Secția a II-a penală, dec.pen., nr.233/CO din 23 aprilie 2015 (dosar nr.2421/2/2015). ICCJ, Secția penală, încheierea nr.3079 din 02.12.2014 (dosar nr.2827/2/2014/a12); ICCJ Secția penală, încheierea nr.277 din 25 februarie 2015;
56. Curtea de Apel Cluj, s. pen., și min. înch. Din 10 iunie 2009;
57. Curtea de Apel Cluj, Secția penală, sent.pen nr.24 din 18 martie 2014;
58. Curtea de Apel Constanța, s.pen., sent. Nr.70 din 10 iunie 2010;
59. Curtea de Apel Craiova, s.pen., nr.154 din 7 iulie 2012;
60. Curtea de Apel Galați, s.pen. sent. Nr.20 din 8 februarie 2016;
61. Curtea de Apel Iași, s.pen., sent.nr.9 din 19 iunie 2009, disponibilă pe www.jurisprudenta.org ;
62. Curtea de Apel Oradea, s.pen., sent. Pen., nr. 19/P din 27 martie 2020;
63. Curtea de apel Oradea, s.pen. dec. Nr.133/C din 10 octombrie 2014;
64. Curtea de Apel Oradea, s.pen., sent. Nr.41/PI din 3 aprilie 2009;
65. Curtea de Apel Oradea, s.pen., sent. Nr.80 din 3 iulie 2012, modificată prin dec.pen., nr.2487 din 27 iulie 2012 a ICCJ;
66. Curtea de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori, încheierea din 10 iulie 2020, pronunțată în dosarul 165/35/2020, privind pe persoana solicitată VC; încheierea din 15 iulie 2020 pronunțată în dosarul nr.182/35/2020, privind persoana solicitată LMC, nepublicată; încheierea din 17 iulie 2020 pronunțată de Curtea de Apel București, s.I. pen. Privind persoana solicitată A, definitivă prin. Dec. pen. Nr.435/2020 pronunțată de ICCJ, Secția penală;
67. Curtea de Apel. Iași, S. pen., Sent. nr. 11/2009, definitivă prin nerecurare, *apud* D. Grădinaru, F. Dragomir, *op. cit.*, p. 114-117;
68. Curtea de Casație, Camera penală din 25 mai 2005, 05-81.724;
69. Decizia nr.2 din 12 martie 2012, pronunțată de ICCJ complet RIL, publicată în M. Of. nr.281 din 27 aprilie 2012;
70. Declarația universală a drepturilor omului și cetățeanului din 1789. Declarația universală a drepturilor omului din 1948; Pactul internațional cu privire la drepturile

civile și politice din 1966; Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 1950;

71. Hotărârea Curții de Justiție din 1 iunie 2016 Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385;
72. Hotărârea Curții de Justiție din 16 noiembrie 2010, Mantello, C-261/09 ECLI:EU:C:2010:683;
73. Hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2014, PPU, Spasic, C-129/14 ECLI:EU:C:2014:586;
74. Hotărârea Curții de Justiție din 28 iunie 2012, West , C-192/12 PPU, ECLI:EU:C:2012:404;
75. Hotărârea Curții de Justiție din 3 mai 2007, Advocaten voor Wereld, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, punctele 48-61;
76. Hotărârea din 1 iunie 2016, *Bob-Dogi*, C:2016:385;
77. Hotărârea din 27 aprilie 2005 a Tribunalului Constituțional al Poloniei;
78. ICCJ s.pen, dec. nr. 1469 din 24 noiembrie 2016;
79. ICCJ s.pen., dec nr.255 din 23 martie 2018;
80. ICCJ s.pen., dec. nr. 40 din 16 ianuarie 2018;
81. ICCJ s.pen., dec. nr.1118 din 26 martie 2008;
82. ICCJ s.pen., dec. nr.3141 din 12 iunie 2007;
83. ICCJ s.pen., dec. nr.488 din 9 mai 2017;
84. ICCJ s.pen., dec. nr.53 din 20 ianuarie 2017;
85. ICCJ s.pen., dec.nr. 312, din 10 iunie 2019;
86. ICCJ s.pen., nr.307 din 6 martie 2015;
87. ICCJ, complet RIL, dec. Nr.2. din 12 martie 2012, publicată în M.Of. nr 281 din 27 aprilie 2012;
88. ICCJ, s.pen., dec. nr. 206 din 28 februarie 2017;
89. ICCJ, s.pen., dec. nr.488 din 9 mai 2017;
90. ICCJ, s.pen., dec. pen. Nr. 2795/2010 în Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie penală, anul I, 2012, Editura Hamangiu, București, 2013;
91. Judecătoria Arad, sen.pen., nr.1943 din 20 septembrie 2016;
92. Sentința penală nr.108 din 20 martie 2014 pronunțată de Judecătoria Caransebeș;
93. Sentința penală nr.83 din 5 mai 2015 pronunțată de Judecătoria Huși;
94. Tribunalul Giurgiu s.pen. Decizia nr.773 din 23 octombrie 2014;
95. Tribunalul Bistrița – Năsăud, s.pen., dec. Nr.102/C din 2 noiembrie 2016;

96. Tribunalul Teleorman, s.pen., încheierea nr.136 din 7 noiembrie 2019, <https://sintact.ro.ro/>.

IV. Resurse bibliografice pe INTERNET

1. <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007068708>
2. <https://drept.uvt.ro/administrare/files/1481047524-dr.-dan---adrian-ca--ra--midariu.pdf>
3. https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_framw/2009/299/oj/eng
4. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:62005CJ0303>
5. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32002F0584>
6. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32002F0584>
7. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32002F0584>
8. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:32012L0013>
9. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:2303_2
10. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers_ro
11. <https://fra.europa.eu/ro/eu-charter/article/47-dreptul-la-o-cale-de-atac-eficienta-si-la-un-proces-echitabil>
12. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
13. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
14. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
15. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
16. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
17. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
18. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53158>
19. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/153510>
20. <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/804>
21. <https://politiaromana.ro/ro/politia-romana/unitati-centrale/centrul-de-cooperare-politieneasca-internationala>
22. <https://schengen.mai.gov.ro/Documente/utile/catutil/Conventia%20Schengen.pdf>
23. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn2021/Home/RO>
24. <https://www.eurojust.europa.eu/annual-report-2023>
25. <https://www.dirittounioneuropea.eu/principle-mutual-recognition-area-freedom-security-justice>
26. www.scj.ro